

Remissvar - Förslag till författningsändringar till följd av EU:s reviderade förordningar om fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen

Elsäkerhetsverkets har beretts möjlighet att svara på ovanstående remiss.

Elsäkerhetsverket avstyrker förslaget som avser tillsyn i fråga om användning av elektrisk brytarutrustning, då förslaget synes innebära att ytterligare någon myndighet ska få tillsynsansvar enligt förordningen. Ansvar utifrån miljöaspekterna bör hållas samman under en myndighet. Myndigheten varken tillstyrker eller avstyrker förslagen i övrigt.

Naturvårdsverket har, som framgår av promemorian, haft dialog med Elsäkerhetsverket under arbetet med promemorian. Elsäkerhetsverket framförde då en del synpunkter avseende elektrisk brytarutrustning och tillsyn av densamma, vilka nu förtydligas och utvecklas i detta remissvar.

De uppgifter som enligt förslaget ska åligga X-myndigheten utgörs av bedömningar som ska göras utifrån miljöhänsyn eftersom det handlar om att fasa ut växthusgasen SF₆ som bryter ned ozonskiktet. Det handlar inte om bedömning av elsäkerhetsrisker i anläggningarna där den elektriska brytarutrustningen används och Elsäkerhetsverket ser inte att elsäkerhetsteknisk kompetens kommer att krävas för dessa uppgifter.

Elsäkerhetsverket är förvaltningsmyndighet för tekniska säkerhetsfrågor på elområdet. Myndigheten har till uppgift att förebygga skador orsakade av elektricitet på person och egendom samt störningar på radiokommunikation och näringsverksamhet inom området elektromagnetisk kompatibilitet (EMC). Myndigheten ska svara för att bygga upp, upprätthålla och utveckla en god säkerhetsnivå för elektriska anläggningar och elektrisk utrustning. Myndigheten ska också verka för en tillfredsställande elektromagnetisk kompatibilitet.

Elsäkerhetsverkets uppgift är att kontrollera skydd mot brand och elchock och att anläggningar är säkra för människor, djur och egendom.

Elsäkerhetsverket ser att det finns risk för målkonflikter mellan myndighetens nuvarande uppdrag, att verka för elsäkerhet, och det uppdrag som behörig myndighet för elektriska brytare tilldelas enligt f-gasförordningen. Uppdraget som behörig myndighet tycks kunna innebära att ”godkänna” eller ”avslå” undantag från kraven i f-gasförordningen, till exempel i följande situation. Behörig myndighet genomför en kontroll enligt artikel 29, efter en underrättelse enligt artikel 13.17. Kontrollen visar att f-gasförordningen inte har följts när det gäller tillämpningen av undantag och operatören åtgärdar detta genom att installera en elektrisk brytare som inte omfattas av något undantag. Om en olycka eller annan incident sedan inträffar i anläggningen på grund av att ”undantagsbrytaren” har bytts ut, skulle behörig myndigheten kunna anses bära skulden samtidigt som det är myndigheten som utövar tillsyn över att anläggningen är säker.

Elsäkerhetsverket har idag ingen tillsyn inom miljösäkerhetsområdet och därmed inte heller någon formell kompetens inom området. Miljöfrågor och miljölagstiftningen ligger inte nära och har heller inget naturligt samband med de elsäkerhetsfrågor myndigheten har i uppgift att hantera.

Elsäkerhetsverket är en liten myndighet med ett stort uppdrag. Med cirka 55 anställda ansvarar myndigheten för tillsynen av cirka 9 000 högspänningsanläggningar, mer än 5 miljoner lågspänningsanläggningar, cirka 200 elnätbolag samt 100 000-tals elektriska produkter. Därutöver ansvarar myndigheten för tillsynen av cirka 15 000 elinstallationsföretag och 47 000 elinstallatörer samt området elektromagnetisk kompatibilitet.

Med hänsyn till att syftet med regleringen är miljöskydd förordar Elsäkerhetsverket att någon myndighet som redan idag arbetar utifrån miljölagstiftningen, och därmed besitter den kompetens som krävs eller som har ett mer naturligt samband med miljöfrågor, utses till behörig myndighet enligt detta förslag. Att sprida uppgifter enligt miljölagstiftningen till fler myndigheter än de som idag är ansvariga riskerar, enligt Elsäkerhetsverket, att leda till i vart fall två oönskade konsekvenser. Dels ett överlappande ansvar för samma eller liknande frågor mellan flera myndigheter. Det vore inte önskvärt särskilt med hänsyn till den översyn av bland annat mindre myndigheters uppgifter (Dir. 2023:132) där utredaren ska analysera vilka av de mindre myndigheternas uppgifter som är närliggande eller överlappande med andra myndigheters uppgifter och utifrån analysen föreslå åtgärder för att undvika överlappning. Dels riskerar en spridning av uppgifterna

mellan fler myndigheter att leda till en konkurrenssituation mellan myndigheter om nödvändig kompetens för att utföra uppgifterna. Som nämnts ovan bedömer Elsäkerhetsverket att det inte krävs någon elsäkerhetsteknisk kompetens för att utöva den tillsyn som nu är under utredning. Om behov av elsäkerhetsteknisk expertis ändå skulle uppstå bistår Elsäkerhetsverket självklart den behöriga myndigheten med den kunskap som finns i myndigheten.

Beslut om remissvaret har fattats av generaldirektören Anders Persson. I den slutliga handläggningen har tekniska direktören Anders Richert, avdelningscheferna Karin Sjöberg och Per Samuelsson samt inspektören Peter Tunell deltagit. Föredragande har varit verksjuristen Ana Cica Tiedermann.

Elsäkerhetsverket

Anders Persson